

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01688/2017-ERU

V Praze dne 8. února 2017

Č. j. 01688-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-01688/2017-ERU s účastníkem řízení, společností **KOSOGASS – inženýring s.r.o.**, se sídlem Říčany, Říčanská 1754, PSČ 251 01, IČO: 165 55 732, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 sb., o podmínkách podnikání, a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost KOSOGASS - inženýring s.r.o., se sídlem Říčany, Říčanská 1754, PSČ 251 01, IČO: 165 55 732 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 20. května 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení při rekonstrukci vysokotlakého plynovodu DN 500 mezi obcemi Škudly a Kozašice prostřednictvím strojního mechanismu (bagru zn. JCB 200) zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Reko VTL Loděnice - Kozašice“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE dn 90 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 70 000 Kč** (slovy: sedmdesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 08117.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 08117.

Odůvodnění

Dne 21. března 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 16. května 2016 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 03099-5/2016-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 03099/2016-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 6. února 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu a byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu. Proto správní orgán přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

Při kontrole bylo zjištěno, že zemní práce účastník řízení prováděl jako zhotovitel na základě smlouvy o dílo na realizaci stavby „Reko VTL Loděnice - Kozašice“ uzavřené dne 16. února 2015. Předmětem smlouvy bylo provedení rekonstrukce VTL plynovodu DN 500 v úseku vymezeném OU Kozašice - TU Loděnice spočívající ve výměně potrubí. Stavba nevyžadovala povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu.

Dne 29. září 2014 vydal provozovatel distribuční soustavy pod zn. [REDAKCE] stanovisko k existenci plynárenských zařízení v zájmovém území výstavby. Součástí stanoviska byl informativní zákres existujících plynárenských zařízení do mapových podkladů.

Dne 22. dubna 2015 převzal účastník řízení za účelem realizace stavby „Reko VTL Loděnice - Kozašice“ od zástupce objednatele staveniště, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol o předání a převzetí staveniště. V tomto protokole byl účastník řízení upozorněn, že se na staveništi vyskytují sítě technické infrastruktury.

Před vlastním zahájením zemních prací byla dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 20. května 2015 vytyčena poloha plynárenského zařízení a průběh jeho v trasy terénu vyznačen barvou. Vlastní existence plynárenského zařízení v místě realizace stavby tak byla před zahájením zemních prací účastníkovi řízení prokazatelně známa.

Součástí Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE] je také Informace pro práce v ochranných a bezpečnostních pásmech plynárenských zařízení. Tyto dokumenty obsahují mimo jiné následující upozornění:

- veškeré práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení musí být prováděny ručně,
- přesné hloubkové uložení plynárenského zařízení je nutno ověřit ručně kopanou sondou, jelikož při vytyčení nebylo stanoveno,
- strojní zařízení může být používáno až po nalezení plynárenského zařízení pomocí ručně kopaných sond,
- jakékoliv nejasnosti v průběhu prací prováděných v blízkosti plynárenských zařízení mají být konzultovány s jeho správcem.

Dne 20. května 2015 došlo mezi obcemi Škudly a Kozašice při provádění zemních prací během realizace stavby „Reko VTL Loděnice - Kozašice“ k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení. Z podkladů shromážděných během kontroly vyplývá, že plynárenské zařízení bylo poškozeno lžící strojního mechanismu (bagru zn. JCB 200) při finalizaci výkopu montážní jámy pro provedení odpojení rekonstruovaného úseku VTL plynovodu DN 500.

Ze zápisu ze stavebního deníku ze dne 20. května 2015 na listu č. [REDAKCE] i z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM [REDAKCE] z téhož dne vyplývá, že vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle výše zmíněného protokolu a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 25. května 2015 k úniku 2202 m³ zemního plynu do ovzduší. Únik trval 45 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu 84 konečným zákazníkům po dobu 4 hodin.

Veškeré požadované náklady vzniklé poškozením plynárenského zařízení účastník řízení provozovateli distribuční soustavy uhradil dne 19. června 2015.

Během prováděné kontroly zaslal účastník řízení dne 19. dubna 2016 kontrolnímu orgánu své vyjádření k okolnostem vzniku poškození plynárenského zařízení. V tomto vyjádření účastník řízení uvedl, že před zahájení zemních prací byl průběh trasy všech vedení v terénu řádně vyznačen pomocí dřevěných směrových kolíků a nástřikem výstražné reflexní značkovací barvy v odstínu žlutozelené. Účastník řízení nejprve provedl sondy pro určení přesného průběhu a krytí plynovodů. Plynovod byl odkopáván ručně, skrývka ornice byla provedena strojně. Po obnažení STL plynovodu účastník řízení zjistil, že jeho uložení vůči VTL plynovodu nebylo v souladu s prostorovou normou.

K poškození plynárenského zařízení došlo dle účastníka řízení dne 20. května 2015 ve 12:30 hodin po dokončení všech zemních prací v zájmovém území výstavby, když účastník řízení prováděl již jen finální úpravy montážní jámy. Plynárenské zařízení bylo poškozeno strojním mechanismem opatřeným planýrovací lžící bez zubů.

Dále účastník řízení uvedl, že z v místě poškození nebylo plynárenského zařízení uloženo ve stejnoměrné hloubce. Nalézaly se zde koncové části dvou polyetylenových potrubí vyrobených z různých typů tohoto materiálu. Konce obou potrubí byly atypicky spojeny kolenem pod úhlem 90°, místo standardního spojení kolenem pod úhlem 45°. Vytvořením této „střechy“ bylo lokálně sníženo krytí plynovodu na cca 0,4 metru. V místě sníženého krytí nebyla položena výstražná fólie a plynovod nebyl obsypán pískem. Místo propojení obou částí se nacházelo těsně vedle montážní jámy. Účastník řízení v této souvislosti zdůraznil, že z důvodu nestandardního uložení poškozeného plynárenského zařízení proto po opravě poškození provedl správce plynárenského zařízení jeho přeložení.

Závěrem svého vyjádření účastník řízení uvedl, že se necítí vinen za poškození plynárenského zařízení. Součástí vyjádření účastníka řízení byla fotodokumentace zachycující poškozené plynárenského zařízení a jeho opravu.

Úřad v tomto případě posuzoval spáchaný správní delikt dle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchaní správního deliktu, tedy dle energetického

zákona účinného do 31. prosince 2015. Listina základních práv a svobod v čl. 40 odst. 6 stanoví, že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“.

Správní orgán uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 v ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak i úprava účinná v době vydrání tohoto příkazu v ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v právě uvedených ustanoveních vždy za porušení ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Za porušení tohoto ustanovení pak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 4) i úprava účinná v době vydrání tohoto příkazu (ust. § 91a odst. 7) umožňuje uložit sankci ve stejném rozpětí.

Ohledně samotné skutkové podstaty správního deliktu, tedy porušení ust. § 68 odst. 3, Úřad uvádí následující. Dle tohoto ustanovení energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu a dále stanovil, že při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení.

Energetický zákon účinný v době vydání tohoto příkazu ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a dále, že veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení.

Z uvedeného srovnání je zřejmé, že pozdější právní úprava je pro pachatele předmětného správního deliktu přísnější, když zakazuje i již pouhé omezení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenských zařízení naproti právní úpravě účinné do 31. prosince 2015, kde pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu, nepostačovalo pouhé omezení provozu, ale bylo nutné bezpečnost a spolehlivost provozu plynárenského zařízení ohrozit.

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona. V rámci řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení i dalších shromážděných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo dne 20. května 2015 prováděl mezi obcemi Škudly a Kozašice v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo k poškození tohoto zařízení.

V příkazním řízení bylo přitom z podkladů ve spise zjištěno, že účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti. Správní orgán v rámci řízení zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa na základě vytyčení jeho polohy v terénu správcem plynárenského zařízení. Účastník byl rovněž seznámen s podmínkami pro práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Skutečnost, že mu byla existence plynárenského zařízení známa, potvrdil v průběhu kontroly i sám účastník řízení. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, navíc

při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s náležitou opatrností a podle podmínek stanovených provozovatelem distribuční soustavy.

Pro vyloučení případných pochybností správní orgán připomíná, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky správního deliktu se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky správního deliktu (škodlivosti správního deliktu pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, sp. zn. 8 As 17/2007 - 135). Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť právě aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům a úniku nezanedbatelného množství plynu.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinností zabránil. Správní orgán však přesto k tvrzením účastníka řízení a dalším zjištěným okolnostem, za nichž k poškození plynárenského zařízení došlo, přihlédl při stanovení výše uložené sankce.

V této souvislosti správní orgán poznamenává, že ani tvrzení účastníka řízení, že poškozené plynárenské zařízení nebylo zhotoveno z jednotného materiálu, nebylo uloženo v souladu s prostorovou normou vůči VTL plynovodu, nebylo označeno výstražnou folií a obsypáno pískem, nezbavuje účastníka řízení odpovědnosti za spáchaný správní delikt. Plynárenská zařízení jsou ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona chráněna proti poškození bez ohledu na jejich stavebně technické provedení a případnou absenci ochranných prvků. Ze stejného důvodu pak účastníka řízení nezbavuje odpovědnosti za poškození plynárenského zařízení skutečnost, že poškozené zařízení nebylo uloženo v jednotné hloubce a v místě, kde k jeho poškození došlo, bylo jeho krytí sníženo na cca 0,4 metru. Plynárenské zařízení sice bylo uloženo v místě poškození netypickým způsobem, přesto však hloubku 0,4 metru nelze považovat za tak mělké uložení, aby nezabránilo poškození plynárenského zařízení, pokud by účastník řízení neprováděl zemní práce v rozporu se stanovenými podmínkami strojním způsobem.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

V řízení bylo prokázáno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k zájmovému území stavby i stavbě samé a před započítím zemních prací bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Tyto skutečnosti správní orgán považuje za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují.

Účastník řízení provedl před zahájením zemních prací v zájmovém území výstavbu ručně kopané sondy. Tuto skutečnost považuje správní orgán také za polehčující okolnost.

Účastník řízení však v rozporu s podmínkami správce plynárenského zařízení stanovenými pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenských zařízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím strojního mechanismu, byť použil pouze hladkou lžici bez zubů určenou spíše pro skrývky svrchní vrstvy zeminy než pro provádění výkopů. Tuto skutečnost je tak třeba považovat za okolnost, která závažnost správního deliktu zvyšuje.

V místě poškození bylo plynárenské zařízení uloženo v hloubce pouze 0,4 metru a podélný profil jeho trasy se v tomto místě náhle změnil. Také tuto skutečnost hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (typ poškozeného plynárenského zařízení, množství uniklého zemního plynu, počet odstavených konečných zákazníků) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě významnější a závažnost spáchaného správního deliktu lze z tohoto pohledu proto hodnotit jako vyšší.

Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán také bezprostřední a aktivní snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a tedy minimalizaci následků způsobeného poškození jakož i úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy.

Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

K výši udělené sankce správní orgán uvádí, že se stále jedná o sankci, která činí méně než, 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Účastníkovi řízení tak byla uložena pokuta u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou.

Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení